

Dronning Dagmars garderobe

Efter myten fortryder eller angriber dronning Dagmar på sit dødsleje, at hun om søndagen havde smykket sine kjoler med farvede bånd. Men hvordan havde hun egentlig klædt sig?

De fornemme adelsfruer kunne bære op til adskillige kjortler ovenpå hinanden, og dertil en lang kappe, der i middelalderen kaldtes en mantel. De fineste dragter havde et slæb. Folk gik typisk i naturfarvet tøj, såsom sandfarvet, grøn og osv. De finere mennesker gik i blå og rød fløjl.

Uld, hør, silke og pelsværk

Uld var det mest dominerende materiale i middelalderen, derefter kom hør. Uld blev brugt til dragter for både høj og lav, men der var stor forskel på uldens kvalitet. Dvs. om stoffet var hjemmefremstillet eller importeret, hvordan det var efterbehandlet og om det var farvet.

Silke blev i størstedelen af middelalderen kun brugt af den absolutte overklasse - kongehus og adel.

Pelsværk blev brugt af alle. Det var ikke i sig selv fint at gå med pels som i dag, for det var nødvendigt at foretøjet med pels i de kolde vintermåneder. De fattige foretøjet med pelsværk af ræv, kat og får, mens de foretrukne pelsvarer for adelen var hermelin og egern, kaldet gråværk.

Tørklæder

Giftige kvinder uanset stand dækkede deres hår med en hovedbeklædning. De fine havde løsthængende hovedduge, der var en slags tørklæder af fint, tyndt stof. Bondekvinder brugte hovedduge, der var bundet op om hovedet så de ikke hang i vejen ved dagens arbejde.

Smykker

Både mænd og kvinder af høj stand pyntede deres dragter med smykker, påsyningspynt i metal og broderi. En overgang blev det populært at pynte dragter og bæltter med ringlende bjælder. Man gik også meget med brocher, dragtnåle, spænder og knapper.

Undertøj

Kvindes undertøj bestod af en længere eller kortere underkjole kaldet særk. Den kunne have korte eller lange ærmer eller blot smalle skulderstropper. Fornemme fruer bar i slutningen af 1300-tallet dragter med snævert liv, derfor måtte undertøjet følge overdragternes snit.

Opgaver:

1. Farv de to kjoler til påklædningsdukken af dronning Dagmar, så det passer med middelalderens farvebrug for fornemme gifte kvinder.
2. Tegn selv en kappe eller mantel til påklædningsdukken. Du kan finde dragter fra middelalderen på nettet.
3. Prøv at designe dronning Dagmars bryllupskjole, som den kunne have set ud.

Lad dig evt. inspirere af følgende beskrivelse af den 12-årige engelske prinsesse der blev gift i 1406 med kong Erik, konge over Danmark, Norge og Sverige. Phillipa blev godt nok gift 200 år senere end Dagmar, men moden skiftede ikke så hurtigt som i dag.

Dronning Phillipas bryllupsgarderobe i 1406:

Vi ved ikke, hvordan dronning Dagmars bryllupskjole så ud, men ved et lykketræf er beskrivelsen af dronning Phillipas bryllupsgarderobe gemt. Den engelske hofskrædder beskriver den således:

Bryllupskjolen var en tunikaskåret kjole med hængeærmer kantede med hermelinskind. Herover bar hun en kåbe med et langt slæb af hvidt satin og fløjl. Kåben var foret og kantede med hermelin.

Udover bryllupskjolen medbragte hun 4 gallakjoler og en grøn rejsedragt. De fire gallakjoler beskrives således:

1. Kjole af gyldentklæde fra Cypern. Kjolen havde hvide blomster og foret med hermelin.
2. Kjole af rødt fløjl og broderet med 1368 store og flere mindre perler.
Kjolen var foret og kantede med hermelin.
3. Kjole af rødt gyldentklæde fra Cypern med hvide roser, foret og kantede med hermelin.
4. Kjole af hvidt gyldentklæde fra Cypern med blå "for-glem-mig-øj"-blomster, foret og kantede med hermelin.

Gyldentklæde = kraftigt stof med indvævede guld og sølvtråde

